

NA OSNOVU ČLANA 64. STATUTA UNIVERZITETA CRNE GORE, VIJEĆE ARHITEKTONSKOG FAKULTETA U PODGORICI
DONOSI

**PROTOKOL O MASTER RADU STUDENATA PETOGODIŠNJIH STUDIJA /INTEGRISANI PROGRAM 5+0/, ARHITEKTONSKOG FAKULTETA U
PODGORICI/AF/, UNIVERZITETA CRNE GORE/UCG/**

Član 1 - UVODNE ODREDBE

Ovim Protokolom regulišu se pitanja koja se odnose na PRIJAVU, IZRADU i ODBRANU MASTER RADA na integrisanom studijskom programu Arhitektura na Arhitektonskom fakultetu u Podgorici, a koja nijesu u potpunosti regulisana Statutom i Pravilima studiranja na Univerzitetu Crne Gore.

Član 2 - OSNOVNE INFORMACIJE O MASTER RADU

Master rad podrazumijeva završni ispit na integrisanim petogodišnjim studijama AF i predstavlja provjeru primjene ukupno stečenih znanja u toku studija kroz odobrenu temu.

Master rad predstavlja obradu kompleksnog zadatka od strane studenata iz jedne ili više tematskih/programskih oblasti koje se izučavaju utvrđenim nastavnim planom i programom Fakulteta.

Master rad podrazumjeva izradu interdisciplinarnе kompleksne dokumentacije koju čine:

- teorijsko-istraživački rad
- praktično istraživanje (idejno arhitektonsko - urbanističko rješenje / Idejno urbanističko-arhitektonsko rješenje)

Dokumentacija se izrađuje tokom ljetnjeg semestra u tri faze, uz dvije javne prezentacije pred utvrđenom Komisijom za ocjenu rada. Faze izrade master rada su:

Faza 1 - Prijava teme master rada sa predlogom mentora

Faza 2 - Analitičko-teorijsko istraživanje

Faza 3 - Praktično istraživanje

Član 3 - IZRADA MASTER RADA

Izrada master rada odvija se kroz tri faze, koje formalno počinju prvom sedmicom lejtjnog semestra, odnosno shodno terminima aktuelnog akademskog kalendara i usvojenog rasporeda nastave.

Faza 1 - Prijava teme završnog rada

Student stiče pravo formalno da prijavi temu master rada prilikom upisa završnog semestra.

Student je dužan da do kraja oktobra predloži dvije programske oblasti i tri mentora Studentskoj službi na prijavnom obrascu *Prijava programskih oblasti istraživanja i mentora za Master rad (Obrazac 1)*.

Moguće je u prijavnom obrascu konstatovati grupni rad. Grupa može imati najviše tri člana.

Komisija za završni rad, utvrđuje konačnu listu kandidata sa dodjeljenim mentorima i saradnicima.
Komisija za master rad sadrži predsjednika i najmanje još dva člana. Rješenje o komisiji donosi dekan Fakulteta.

Student započinje rad sa mentorom i saradnikom na pripremi Prijave teme master rada (*Obrazac 2*) odmah nakon dodjele mentora i saradnika u zimskom semestru. Moguće je da student predloži rad u grupi, sa najviše tri člana. Tema, struktura i obim rada mora biti definisana u skladu sa ovom mogućnošću, a za šta je posebno zadužen mentor.

Prijava može sadržati i predlog izrade i odbrane završnog rada u okviru međunarodne saradnje koja se realizuje u okviru zvaničnih aktivnosti fakulteta, Erasmus + programa, Ceepus programa i sl.

Student dostavlja konačno popunjen *Obrazac 2: Prijava teme master rada* Studentskoj službi, po pravilu, do kraja januara. Komisija vrši pregled prijave najkasnije u roku od 7 dana od prijema iste. Komisija pregleda sadržaj prijave i konstatuje da li se ista prihvata ili ne. Ukoliko nema korekcija, prosleđuje se Vijeću fakulteta na usvajanje. Vijeće Fakulteta donosi odluku o prihvatanju teme master rada i obrazuje Komisiju za ocjenu istog. *Komisija za ocjenu master rada* sačinjena je od predsjednika, mentora i još najmanje jednog člana iz reda nastavnika, u zavisnosti od strukture rada.

Ukoliko Komisija za završni rad ne prihvati prijavu, vraća se studentu/studentima na korekciju, koji u saradnji sa mentorom i saradnikom vrši izmjene i korigovanu verziju dostavljaju Komisiji za završni rad na ponovni pregled. Proces se može ponoviti najviše tri puta u jednoj studijskoj godini.

Jedan primjerak prijave master rada odlaže se u dosije studenta u Studentskoj službi, a po jedan se dostavlja kandidatu i mentoru/ za kandidata i mentora može i u elektronskom obliku/.

Faza 2 izrade master rada se odvija u nastavnom procesu prema utvrđenom rasporedu, uz prisustvo mentora, saradnika i po potrebi članova Komisije za ocjenu završnog rada.

Faza 2 - Analitičko-teorijsko istraživanje

Ova faza podrazumjeva sledeće aktivnosti i sadržaj:

- Uvod sa osnovnim obrazloženjem teme
- Definisane predmeta istraživanja sa obrazloženim motivima
- Teorijsko obrazloženje pojmova, oblasti i fenomena ključnih za temu rada
- Obrazloženje metodologije istraživanja
- Istraživanje istorijskog i aktuelnog statusa diskursa ili partikularnog problema
- Zaključci, smjernice i primjena na konkretnom zadatku
- Predlog lokacije za izradu Faze 2, sa osnovnim elementima projektnog zadatka
- Popis literature i korištenih izvora

Faza 2 se završava Preliminarnom prezentacijom rezultata najkasnije u trećoj nedelji tekućeg semestra.

Prezentacija se realizuje pred Komisijom za ocjenu rada, traje najviše 15 minuta po jednom studentu, i odvija se u vrijeme vježbi definisanih za predmet.

Komisija za ocjenu rada vodi diskusiju sa kandidatom i daje usmene komentare na izloženi materijal i daje smjernice za nastavak rada. Mentor formira kratki Izvještaj u kome daje siže zaključaka i komentara sa preliminarne prezentacije. Ovaj izvještaj potpisuju prisutni članovi Komisije za pregled i isti postaje dio Završnog izvještaja mentora na kraju semestra (*Obrazac 3*).

O izvještaju se stara mentor.

Organizaciju preliminarne prezentacije sprovodi mentor sa saradnikom na predmetu.

Kontrolu realizacije sprovodi Komisija za završni rad.

Ukoliko student ne realizuje preliminarnu prezentaciju, to se izvještajem konstatuje i adekvatno vrijednuje prilikom ocjenjivanja master rada na kraju semestra.

Na osnovu prijave i preliminarne prezentacije student može ostvariti do 10 poena. Ukoliko student ne odbrani Fazu 2, prema definisanoj dinamici, nastavlja sa radom, ali se poeni iz ovog dijela ne mogu nadoknaditi.

Faza 3 - Praktično istraživanje

U ovoj fazi se primjenjuju rezultati Faze 2 na konkretnoj temi, odnosno studiji slučaja, i to kroz praktičan rad sa mentorom, saradnikom i članovima komisije. Praktično istraživanje se sastoji od tekstualnog i grafičkog dijela, i formira se prema sledećem sadržaju:

Tekstualni dio

- Sadržaj rada
- Projektni zadatak / program
- Analiza postojećeg stanja / lokacije
- Tehnički opis
- Obrazloženje koncepta/ideje

Grafički dio

- Analiza zatečene situacije
- Konceptualni plan/ razvoj ideje
- Šira/uža situacija
- Osnove
- Karakteristični presjeci / izgledi
- Karakteristični detalji
- Prostorni prikaz /3d model, maketa
- Prilog po izboru studenta, kojim se dodatno ilustruje određeni aspekt rješenja

Konačni prilozi master rada definišu se u skladu sa specifičnostima konkretnog programskog zadatka i odobrava ih Mentor. Student odgovara za tačnost iznesenih podataka, njihovu interpretaciju, pravilno navođenje izvora i porijekla korištenog materijala. Konačnim materijal završnog rada, koji se pakuje i prezentuje, sadrži sve priložene u Fazi 2 i Fazi 3, objedinjene u jedan dokument. Faza 3, i time čitav čitav proces završava se javnom odbranom i ocjenom završnog rada, pred Komisijom za ocjenu završnog rada.

Član 4 - MENTORSTVO NA MASTER RADU

Mentor može biti predmetni nastavnik u akademskom zvanju/ redovni profesor, vanredni profesor ili docent/ iz oblasti iz koje se obrađuje master rad.

Mentor je dužan da kontinuirano prati rad kandidata poštujući princip samostalno grada. U procesu izrade master rada pored mentora učestvuje i saradnik u nastavi angažovan na predmetu iz kojeg se obrađuje master rad.

Izuzetno, u slučaju da tema master rada obuhvata dva različita strukovna područja ili poseban stručni problem, za potrebe istraživanja kandidatu je moguće dodijeliti i komentora. Komentora dodjeljuje Komisija za završni rad.

Komentor može biti lice izabrano u akademsko zvanje/ redovni profesor, vanredni profesor ili docent.

Student se tokom izrade master grada konsultuje sa članovima Komisije za pregled, kao i sa drugim nastavnicima ili stručnjacima iz prakse, ukoliko se za to ukaže potreba zbog kompleksnosti zadatka.

Član 5 - OCJENA ZAVRŠNOG RADA

Student predaje konačnu verziju master rada mentoru na pregled u pdf formatu. Mentor je dužan da pregleda rad i vrati ga sa komentarom u roku od jedne sedmice od dana predaje rada. Student je dužan da postupi prema uputstvima i primjedbama mentora. Student može najviše dva puta mentoru predavati rad u konačnoj verziji na pregled.

Ukoliko mentor ustanovi da master rad ne ispunjava uslove za pozitivnu ocjenu, kandidat je u obavezi da, otkloni nedostatke i prijavi Master rad u sljedećem roku.

Nakon prihvatanja rada od strane mentora, mentor prosleđuje rad u pdf formatu i pismeni Izveštaj osadržaju rada /po pravlu, ne duži od jedne A4 stranice teksta/ ostalim članovima Komisije za ocjenu Završnog rada. Sastavni dio izveštaja je Izveštaj sa preliminarne prezentacije.

Student u roku od sedam dana podnosi *Prijavu za odbranu master rada (Obrazac4)* Studentskoj službi i predaje tri primjerka A4 formata ukoričena u tvrde platnene korice, po pravilu, plave boje i jedan primjerak u pdf formatu za biblioteku.

Komisija za Završni rad provjerava autentičnost rada kroz softver za prevenciju plagijata. Rad se stavlja na vid javnosti 7 dana, nakon prihvatanja istog za odbranu.

Ako Komisija prilikom pregleda rada ustanovi da rad ima takve nedostatke koji se ne mogu otkloniti, ili u slučaju da je kandidat već tri puta prijavljivao master rad na istu temu, donijeće odluku da se rad ne prihvati i da student mora uzeti novu temu. O svojoj odluci Komisija za ocjenu master rada će obavijestiti Komisiju za Završni rad, najkasnije tri dana po donošenju odluke.

Član 6 - ODBRANA ZAVRŠNOG RADA

Nakon prihvaćene *Prijave za odbranu master rada*, nadležni referent u studentskoj službi protokoliše prijavu i prosleđuje dokumentaciju o ispunjenosti uslova za zakazivanje odbrane master rada Komisiji za Završni rad.

Studentska služba je obavezna evidentirati datum prijave master rada i provjeriti da li su ispunjeni uslovi za zakazivanje odbrane istog.

Student stiče pravo da brani master rad nakon što ispuni sve uslove predviđene Nastavnim planom i programom studija i preda odobren master rad.

Komisija za Završni rad predlaže datum i vrijeme usmene odbrane.

Odbrana je javna i oglašava se na sajtu i oglasnoj tabli Fakulteta najmanje tri dana ranije. U prijavnom oglašavanju navodi se ime kandidata, tema master rada, mentor, sastav Komisije za pregled, ocjenu i odbranu, te vrijeme i mjesto odbrane rada.

Master rad se može braniti u toku studijske godine.

Postupak odbrane master rada odvija se prema sljedećem redoslijedu:

1. Predsjednik Komisije obavještava prisutne da je Komisija prihvatila master rad i konstatuje ispunjenost uslova za odbranu. Čita kratku biografiju kandidata i pismeni Izveštaj o master radu. Predsjednik komisije vodi tok odbrane.

2. Kandidat izlaže master rad.
3. Članovi Komisije postavljaju kandidatu do tri pitanja.

Nakon završene odbrane Komisija ocjenjuje usmenu odbranu rada i donosi Zaključnu ocjenu master rada.

Način formiranja Zaključne ocjene: zbir srednje ocjene elemenata master rada /80% od ocjene/ i usmene odbrane rada /20% od ocjene/.

Završni rad može biti ocijenjen sa:

- dovoljan /E/,
- zadovoljava /D/,
- dobar /C/,
- vrlo dobar /B/
- odličan /A/

Komisija nakon odbrane master rada, sprovodi Izvještaj o pregledu, ocjeni i odbrani rada i dostavlja ga u Studentsku službu(Obrzac 5).

Član 7 - FORMA MASTER RADA

Master rad se predaje ukoričen u svesku A4 formata, plave boje, tvrdi povez (tri primjerka) i primjerak u elektronskoj formi (CD,USB).

Konačni prilozi master rada definišu se i odobravaju od strane mentora, u skladu sa specifičnostima konkretnog programskog zadatka.

KORICE MASTER RADA

Korice master rada sadrže sljedeći tekst:

Na vrhu: UNIVERZITET CRNE GORE

ARHITEKTONSKI FAKULTET U PODGORICI

Naziv studijskog programa koji je kandidat pohađao

U sredini: Ime i prezime kandidata

Dva reda niže u sredini: NASLOV RADA (velikim, boldovanim slovima)

Red niže: MASTER RAD

Pri dnu: mjesto, godina

Na prvoj unutrašnjoj stranici ispisuje se tekst kao na koricama.

Iza prve stranice treba da stoji posebna stranica sa podacima i informacijama o kandidatu, master radu, mentoru, Komisiji, odbrani master rada.

PODACI I INFORMACIJE O KANDIDATU

Ime i prezime:

Datum i mjesto rođenja:

INFORMACIJE O MASTER RADU

Naziv studijskog programa:

Naslov rada:

Fakultet na kojem je rad odbranjen:

UDK, OCJENA I ODBRANA ZAVRŠNOG RADA

Datum predaje Master rada:

Datum prihvatanja teme Master rada:

Ime i prezime mentora:

Ime i prezime saradnika:

Komisija za pregled, ocjenu i odbranu Master rada:

.....
Ime i prezime, zvanje (predsjednik)

.....
potpis

.....
Ime i prezime, zvanje (član)

.....
potpis

.....
Ime i prezime, zvanje (član i mentor)

.....
potpis

Datum odbrane:

Ocjena rada:

Datum promocije:

Poslije stranice sa podacima i Informacijama o kandidatu, Master radu, mentoru, Komisiji i odbrani Master rada slijedi Sadržaj rada.

SADRŽAJ

NASLOV RADA I APSTRAKT NA MATERNJEM JEZIKU

NASLOV RADA I APSTRAKT NA ENGLESKOM JEZIKU

Originalni konačni SADRŽAJ rada:

1. Analitičko-teorijsko istraživanje

- Uvod sa osnovnim obrazloženjem teme
- Definisane predmeta istraživanja sa obrazloženim motivima
- Teorijsko obrazloženje pojmova, oblasti i fenomena ključnih za temu rada
- Obrazloženje metodologije istraživanja
- Istraživanje istorijskog i aktuelnog statusa diskursa ili partikularnog problema
- Zaključci, smjernice i primjena na konkretnom zadatku
- Predlog lokacije za izradu Faze 2, sa osnovnim elementima projektnog zadatka
- Popis literature i korištenih izvora

Analitičko-teorijsko istraživanje prikazati na A4 formatu papira.

2. Praktično istraživanje

Tekstualni dio

- Sadržaj idejnog rješenja

- Projektni zadatak / program
- Analiza postojećeg stanja / lokacije
- Tehnički opis
- Obrazloženje koncepta/ideje

Grafički dio

- Analiza zatečene situacije
- Konceptualni plan/ razvojideje
- Šira/uža situacija
- Osnove
- Presjeci / izgledi
- Detalji
- Prostorni prikaz /3d model, maketa
- Prilog po izboru studenta, kojim se dodatno ilustruje određeni aspektrešenja

Na kraju rada student prilaže kratku biografiju i Izjavu o autorstvu.

Praktično istraživanje prezentovati na A3 formatu papira i sklopiti integrisano sa Analitičko-teorijskim istraživanjem u svesku A4Član

8 - ZAVRŠNE I PRELAZNE ODREDBE

Izmjene i dopune ovog Protokola vrše se po istom postupku propisanom za njegovo donošenje. Ovaj

Protokol stupa na snagu danom donošenja.

Podgorica, 01. jul 2022.

PRIJAVA PROGRAMSKIH OBLASTI ISTRAŽIVANJA I MENTORA ZA MASTER RAD

Tematske/programske oblasti i imena mentora po oblastima

* *obavezno je zaokružiti dvije potencijalne tematske/programske oblasti istraživanja i iz predloženih oblasti tri mentora.*

- Arhitektonsko-urbanističko projektovanje

Mentori

- Prof.dr Rifat Alihodžić
- Prof.dr Veljko Radulović
- Prof.dr Slavica Stamatović Vučković
- Doc.dr Dragan Komatina

- Urbanističko-arhitektonsko projektovanje

- Prof.dr Svetislav G. Popović
- Prof.dr Svetlana K.Perović
- Doc.dr Vladimir Bojković

- Rekonstrukcija i revitalizacija graditeljskog nasljeđa

- Prof.dr Ilija Lalošević

- Energetski i ekološki aspektovano projektovanje

- Prof.dr Dušan Vuksanović

Prezime i ime
studenta, broj
indeksa :

_____

Potpis studenta:

_____

Studijski program: _____

Prezime i ime
studenta, broj
indeksa:

_____

Potpis studenta:

_____

Studijski program: _____

Podgorica, _____

(Datum)

PRIJAVA TEME MASTER RADA

Tema master rada:

(Tema mora biti aktuelna, problemski definisana, da odražava cilj i predmet istraživanja).

Obrazloženje naziva rada i predmeta istraživanja (do 2000 karakteta).

Motiv i cilj istraživanja (do 2000 karakteta).

(Koncizno, definisati razloge, svrhu i glavne ciljeve teorijskog i praktičnog istraživanja).

Pregled dosadašnjih teorijskih i praktičnih istraživanja (do 3000 karaktera).

Metode koje će biti primijenjene i istraživačka pitanja(do 2000 karakteta).

Očekivani rezultati master rada

(Ukazati na praktičnu primjenu rezultata istraživanja. Sažeto navesti očekivani doprinos rada u odnosu na dosadašnju praksu).

Sadržaj master rada po poglavljima (preliminarno)

o

Literatura

o

Saglasnost predloženog mentora na temu master rada

Ime i prezime mentora, zvanje: _____

Potpis kojim se mentor saglašava sa sadržajem prijave _____

Podgorica, _____

(Datum)

PRIJAVA ZA ODBRANU MASTER RADA

Ovim dokumentom se verifikuje prijava Master rada koju student dostavlja Studentskoj službi uz štampane i elektronske primjerke rada, a ista se prosledjuje Komisiji za Završni rad.

Prezime i ime: _____

Broj indeksa: _____

Ulica _____

Tel: _____

Grad: _____

e-mail: _____

Studijski program: _____

Potpis studenta: _____

Izjava studenta :

Rad je predat u skladu sa svim elementima i procedurom propisanim Protokolom o Master radu.

Saglasnost predloženog mentora na Prijavu za odbranu Master rada

Ime i prezime mentora, zvanje: _____

Ime i prezime saradnika, zvanje: _____

Potpis kojim se mentor saglašava sa sadržajem Master rada _____

Podgorica, _____

(Datum)

IZVJEŠTAJ SA JAVNE ODBRANE MASTER RADA - FAZA 3

Prezime i ime: _____

Broj indeksa: _____

Studijski program: _____

Tema master rada: _____

Mentor: _____

Saradnik: _____

Nalaz komisije

Struktura Master rada	Broj bodova - maksimalno	Broj dodjeljenih bodova
Analitičko-teorijsko istraživanje	30	
Praktično istraživanje	50	
Program, lokacija i koncept		5
Urbanističko rješenje		10
Arhitektonsko oblikovanje		10
Funkcionalna organizacija		10
Energetska efikasnost i materijalizacija		10
Grafička prezentacija		5
Prijava rada i preliminarne odbrana /5+5	10	
Završna odbrana rada 10	10	
Ukupno bodova	100	
KONAČNA OCJENA ZAVRŠNOG RADA /A,B,C,D,E		

Napomena: kriterijumi za ocjenu praktičnog istraživanja mogu biti i drugačiji u zavisnosti od programske oblasti, teme i karaktera samog rada.

Komisija za pregled, ocjenu i odbranu Master rada:

_____predsjednik

potpis: _____

_____član

potpis: _____

_____član

potpis: _____

_____član

potpis: _____

Podgorica, _____

IZJAVA O AUTORSTVU

Ovim dokumentom student potvrđuje autentičnost Master rada.

Prezime i ime:

Broj indeksa:

Ulica

Tel:

Grad:

e-mail:

Studijski program: _____

Na osnovu člana 22. Zakona o akademskom integritetu

IZJAVLJUJEM

Pod puno, krivičnom i materijalnom odgovornošću da je Master rad pod nazivom:

_____

_____

rezultat mog sopstvenog rada i da predstavlja moje originalno djelo.

Potpis studenta: _____

Podgorica, _____

(Datum)